

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Septem Angelorum Principes Throno Dei, sub typo septem lampadum ardentium astantes, reliquosq[ue] Angelos Virginem Deiparam venerari, & omnibus obsequiis prosequi, Cap. 26

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

*Pfalm. 44
Christus
propter
plagas vix
agnosce-
batur in
cruce.
Tersull.*

Isa. 53.

*Situs Vir-
ginis ad
Aquilone
ex nomi-
ni etymo-
logia con-
firmatur.
Maria est
stella ma-
ris.*

enim si à sinistris fuisset agnitus, parum esset quod à dextris non cognosceretur. Sed illud fuit magna commiseratione dignum, quod etiam ij qui erant à dextris, inter quos erat Mater sanctissima à qua optime poterat cognosci, & tamen non cognoscebatur, id est, vix agnosci poterat, quoniam cum speciosus forma esset pra filiis hominum; tamen propter sputa, colaphos, flagella, spineam coronam: Quae (vt verbis vtar Tertulliani de corona militis.) Tempora Domini sudavit & lancinavit, propter clavorum fixuras, corporis distensionem, ita vt dinumerari possent omnia ossa ipsius, propter sanguinem denique toto corpore verberibus dilacerato, vberum manantem, ita erat male acceptus, vt iuxta Isaiam cap. 53. Non esset species ei, neque decor, & quasi absconditus vultus eius, & despectus. Vnde, inquit Isaias, nec reputauimus eum: & infra: Et nos putauimus eum quasi leprosum quae oculis conspecta matris quantum eidem dolorem attulerint, non facile explicari potest. Hunc quoque Virginis mysticum ad Aquilonarem plagam situm ostendit nomen ipsum Mariae, quod stellam maris sonat, quae Polaris à poli arctici maxima propinquitate nuncupatur, quo titulo ab Ecclesia in celebri hymno: *Aue maris stella* salutari consuevit. Haec enim maris stella ad Aquilonem sita in huius mundi amaro, & procello mari navigantes, ad por-

tum dirigit. vnde Bernardus ferm. 2. super missus est: *Si insurgant, inquit, venti tormationum; si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam, & infra: in periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam innoca non recedat ab ore, non recedat, à corde, ita Bernardus Sanctus quoque Bernardinus Senensis tomo 3, sermone 1. de glor. nom. Mariae ait 3, cap. 2. pulchrà hac de re sic ait. Nec inconuenienter situs stella maris, cum sit in Aquilone, consentit Mariae, quoniam per Aquilonem persecutio, vel tribulatio designari solet propter ventorum, & procellarum vehemenciam: ideo locus Mariae in Aquilone est, vt per eam austeritas persecutionis infusa humanis temperetur, & mitigetur. Solae etiam per Aquilonem peccatum significari, vnde Ierem. 2. Ab Aquilone panditur omne malum: ideo consequenter locus Aquilonaris et appropriatur. Quod confirmat auctoritate Alexandri Aletis, eo quod ipsa media inter peccatores, & filium statuatur, vt ex vna parte vram eius miuget, ex alia peccatum exterminet. haecenus sanctus Bernardinus.*

Ex his omnibus infero sanctissimam Virginem contra aëreas potestates tonitrua iaculati, quibus eorum intentae ad nocendum artes penitus dissipentur, quod vt in nobis experiri mereamur, eandem Virginem per viscera misericordiae suae suppliciter, enixeque rogamus.

SEPTEM ANGELORVM PRINCIPES THRONO DEI
sub typo septem lampadum ardentium astantes, reliquosque
Angelos Virginem Deiparam venerari, &
omnibus obsequiis pro-
sequi.

CAPVT XXVI.

1. Septimum, quod circa DEI thronum à S. Ioanne capit. 4. Apocal. commemoratur, est illud de septem Angelorum principibus ante thronum Dei, & de reliqua Angelorum multitudine in circuitu throni, Et septem, inquit, lampades ardentis ante Thronum, qui sunt septem spiritus Dei; & de iisdem c. 1. dixerat. Et à septem spiritibus, qui in conspectu throni eius sunt & c. 5. Et vidi, & audini vocem Angelorū mul-

torum in circuitu Throni, & animalium, & seniorum, & erat numerus eorum, millea millium, dicentium voce magna, dignus est agnus, & c. 7. Et omnes Angeli stabant in circuitu Throni, & seniorum, & quatuor animalium, & ceciderunt in conspectu throni, in facies suas, & adorauerunt Deum dicentes Amen: quibus verbis quamuis septem principum Angelorum, & aliorum beatorum spirituum erga Deum sedentem in throno reuerentia, obsequium, & ad ipsius iussa peragenda promptitudo indicetur,

dicetur; suo tamen modo post Deum erga ipsam etiam Deiparam per thronum illum significatam, tanquam Domini sui matrem, & verè Angelorum Reginam effectam, hæc præstant, eamque omni honore, omnibusque obsequijs prosequuntur, atque reuerentur, quod in præsentiarum demonstrandum erit.

Septem spiritus Dei
per septem lampadas
significatis
sunt septem principes
Angelorum.
Apoc. 1.
Tob. 12.

Et verò hi septem Spiritus Dei sub symbolo septem lampadam ardentium ante thronum, sunt spiritus illi septem definito numero omnium Angelorum principes præclarissimi, qui Apoc. 1. in conspectu throni Dei esse dicuntur, à quibus S. Joannes ibidem gratiam, pacemque septem Ecclesijs in Asia ad quas scribebat precatur: & illi ipsi sunt, de quibus S. Raphaël Tob. 12. Ego sum, inquit, Raphaël Angelus unus ex septem, qui astans ante Dominum. Scio aliquos interpretari hos septem spiritus in septem lampadibus ardentibus indicatos esse septem dona Spiritus sancti, vel inter illos Angelorum universitatem significari, atque adeò eos non esse septem definito numero Angelos; Verum cum nos de his septem Angelorum principibus peculiarem conscripserimus librum, in quo tum uterumque recentiorum auctoritate, tum etiam firmissimis rationibus in locis sacræ paginæ citatis, & præsertim hic Apoc. 4. Septem certo numero Angelos præstantissimos intelligi, ostendimus: nec non eorum, qui contrarium sentiebant in tergitationes plenius confortauimus: simul etiam, quare sub typo septem lampadam ardentium exprimantur investigauimus: idèò illic, ubi proprius est hujus rei locus lectorem remittimus; in præsentia autem id supponimus.

Lib. 2. de septem principibus Angelorum.

Apoc. 4.

Triplis ratione Angelus virginem venerantur.

Prima ratio, quia B. Virgo est Domina Angelorum.

Age nunc ostendamus septem Angelorum principes cum cæteris Angelicis spiritibus Deiparæ peculiarem reuerentiam, atque obsequium exhibere, ad quod omni affectu præstandum triplici ratione petiuerunt. Primò, quia ipsorum est Domina. Secundò, quia per Christum ejus filium, ac proinde suo modo per ipsam ruinæ Angelorum sunt instauratæ. Tertio, quia Mater ipsorum censetur propter plurima, quæ Angeli ipsi à Christo ejus filio acceperunt.

De his singulis aliqua breviter perstringamus, tum aliquas Sanctorum auctoritates egregiè hæc de re loquentium citabimus; Denique hujus rei occasione ex Patribus ostendemus, Angelos erga Deiparam adhuc inter

mortales degentem multipliciter officiosos fuisse.

2 Et quod ad primum attinet cum Virgo sanctissima verè sit Mater Dei, singulare jus habet ad bona filij sui, ut ex Athanasio, Damasceno, Anselmo, Bernardo, S. Bernardino Senensi, & alijs quam plurimis diximus cap. 5. unum, vel alterum asseram. Damascenus lib. 4. de fide c. 15. Vere, inquit, rerum omnium conditarum Domina effecta est, cum Creatoris Mater exiit. & S. Bernardus Senensis tom. 1. conc. 62. att. 2. c. 7. affirmat Dei genitricem hæreditario jure omnium, quæ sunt infra Deum habere regale dominium, & inclytum obtinere principatum, quoniam Christus ejus filius: In primo, inquit, instanti sua conceptionis monarchiam totius promeruit, & obtinuit uniuersi. hæc Bernardinus.

Athanas. Damasc. Anselm. Bernardi. S. Bernardus. Damasc. S. Bernardus.

Et certè nomen ipsum Maria, hoc etiam indicat: Syro enim sermone ex Hieronymo nat. Hero. lib. de nom. Hebraicis in Mathæum, & ex Damasceno lib. 4. c. 15. Dominam sonat: & propterea ab Ecclesia Domina Angelorum, & Regina Cælorum dicitur; ideo sancti Angeli omni studio Virginem, quæ Mater est Domini sui, tanquam suam Dominam, & Reginam adorant, ac reuerentur: propterea Bernardus hom. 1. super missus est: Honorate, inquit, sancti Angeli vestri Regis Matrem, qui nostra adoratis Virginis Prolem, ipsum utique nostrum pariter, ac vestrum Regem, nostri generis reparatorem, vestra ciuitatis instauratorem, Oportebat enim inquit Damascenus oratio. 2. de dorm. Virg. Dei Matrem ea qua filij erant possidere, atque ab omnibus rebus conditis, ut Dei Matrem, & ancillam adorari.

Maria nomen Domini.

Bernardus.

Damasc.

Et in missa Conceptionis B. Virginis, quæ erat in Missali ante istud à Pio V. restitutum, qua Missa etiam nunc ex privilegio summi Pontificis Fratres Minores utuntur, in Introitu habetur: Egre dimi filia Sion, & videte Reginam vestram, quam laudant astra matutina, cujus pulchritudinem Sol, & Luna mirantur, & jubulant omnes filij Dei: quibus verbis alludit ad illud Job 38. Videras cum me laudarem astra matutina, & jubilarent omnes filij Dei, quod de Angelis Deum laudantibus intelligitur, & tamen hoc ipsum de Angelis laudantibus Ecclesia Virgini accommodat: cui etiam congruit illud Psalm. 44. quod de B. Virgine sub Psal. 44. nomine Reginæ à dextris filij altantis dicitur, Athanas. & de ea explicat Athanasius sermone de

Offic. Ecc.

Job. 38.

Damasc. Greg. 2. Pont. Psal. 44

Deipara. & Damascenus oratione 1. d. Nativit. & Gregorius 2. Papa in Epistola ad Germanum lecta in 7. Synod. Act. 4. & alij: Vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis, id est, præstantissimi quique ex Coelesti Civitate, siue Angeli sint, siue homines. Etenim sanctus Bonaventura in 1. sermone. distinctio. 4. in expositione textus. Tanta est Matris Dei dignitas, ut omnes, inquit, creatura quantumcunque ascenderent in gradibus nobilitatis, si essent presentes, omnes deberent reverentiam Matri Dei. hæc Bonaventura.

Bonaventi. Secunda ratio, quia ruina Angelorum per Christum restituta

3. Secundum propter quod sancti Angeli Virginem singulari affectu proficiunt, & reverentur est illud: Quoniam ipsa Christum concepit, ac genuit per quem inter Angelos, & homines pax est facta juxta illud Col. 1. Pacificans per sanguinem crucis ejus, siue qua in terris siue qua in caelis sunt, suisque precibus, ac meritis ad hominum salutem, quorum est Mater, & advocata, singulari ratione est cooperator, ut cap. 17. dixi, & fusius cap. 27. & 28. dicemus. Unde sedes, quæ inter ipsos ex lapso dæmonum vacuæ remanserunt, instaurantur, atque ad eorum ruinam implentur, & idem ex hoc summo opere lætantur, eique gratias agunt. & hanc rationem ponit expressè S. Bernardus Senensis, cujus verba infra recitabimus: Si enim, Luc. 15. Gaudium est coram Angelis Dei super uno peccatore penitentiam agente, quantam gaudiorum materiam ex hoc capite per Virginem Angeli consequuntur, ut testantur Sancti Bernardus serm. 4. de Assumpt. ad Virginem: Per te, inquit, caelum repletum, infernus evacuatus, instaurata ruina coelestis jerusalem, & serm. 4. de Pentec. Verum Virginis, ait, mirabili proprietate medium terra appellari, in quo Dominus salutem nostram operatus est, ad quod omnes respiciunt, & qui in caelo habitant, ut resarciantur, & qui in inferno, ut eripiantur, &c. & infra ad Virginem: In te, inquit, Angeli lassitiam justis gratiam, peccatoris veniam inveniunt in æternum, merito inter spicunt oculi totius creatura, quia in te & per te, & de benigna manus omnipotentis, qui quæ creaverat recreavit, Petrus Chyrollogus serm. 143. super illud: Ave gratia plena. Hæc, inquit, gratia dedit caelis gloriam terris Deum, &c. & sermone 146. dicit Virginem pacem terris, caelis gloriam attulisse. Cyrillus homil. 6. in Nestorium: Per te, inquit, exultat Caelum, lætantur Angeli, & Archangeli, jugantur dæmones,

Secunda ratio, quia ruina Angelorum per Christum restituta

4. Tertium propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

S. Bernardus. Luc. 15.

5. Quartum propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

Bernardus. Psal. 73.

6. Quintum propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

Pet. Chyrol. Luc. 1. Cyrillus.

7. Sextum propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

Pet. Chyrol. Luc. 1. Cyrillus.

8. Septimum propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

8. Septimum propter quod Angelos beatos Terriora Virgini obsequi diximus illud erat, quoniam non tantum per ipsam, ut vidimus, iuncta ipsa in instaurata, verum etiam ipsi sunt plurima à Christo Domino Virginis filio sunt consecuti, ita ut Mater eorum appelletur. Hanc rationem assertit etiam S. Bernardus, cujus verba infra citabo. Interim illud solum afferam ex S. Bernardino tom. 3. serm. 11. art. 2. cap. 1. B. Virgo, inquit, ab ipso Patre aeterno recipit fontem sacunditatem ad generandos omnes electos, & etiam ipsos Angelos in aliquo gustu & gradu, & experientia auctorum. S. Antoninus ob eandem rationem 4. par. tit. 15. cap. 14 § 3. concludit Virginem esse Matrem non tantum hominum, sed etiam Angelorum, & hoc argumentum nititur: quia quicquid est causa causa est causa causati: Sed Angel, inquit ipse, recipiunt illuminationem, perfectionem, & beatificationem à Jesu, per quem omnia restituantur in caelo, & in terra, ergo B. Virgo cum sit Mater Jesu causa est al quo modo gloria Angelorum, ut apud dicatur Mater eorum. hæc S. Antoninus.

*veniarat
elegantior
probas
Mayro,
Mayro,*

Suarus. Suarius, qui doctè pariter & acutè ea de re agit tom. 1. in 3. part. disput. 42. sect. 1. cuius sententia nobis maximè probatur, vult enim Christum meruisse omnibus Angelis sanctis omnia dona gratiæ, quæ hominibus meruit proportionè seruata, exceptis iis. quæ ad remedium peccati spectant. quare vult illis meruisse electionem, prædeterminationem, vocationem, auxilia omnia excitantia, adiuuantia, tum sufficientia, tum efficacia, & omne meritum, atque augmentum gratiæ, & gloriæ. id. quæ confirmat auctoritate, & rationibus. Et certe videtur sententia D. Thomæ in cap. 1. Ioan. & Augustini, vt dixi c. 14. Licet enim sepe in scripturis sacris sermo sit de effectu passionis per modum liberationis à peccato, atque ita in ordine ad homines: cum tamen de gratificatione, & sanctificatione agitur, non excluduntur Angeli, vt videtur ad Ephes. 1. & Coloss. 1. quare Christus vere sanctificator, iustificator & glorificator est Angel. vt sect. 2. probat Suarius. Ad hæc Apocal. 12. in prælio illo magno sanctus Michaëli, & Angeli eius è caelo draconem cum Angelis suis deturbasse, & vicisse dicuntur in sanguine Agni: siue intelligamus de prælio in caelo empyreo gesto initio, vt intelligunt Scholastici cum Magistro in 2. distinct. 6. & ibi S. Thomas quæst. 2. articulo 2. in argumen. sed contra, & ad quartum: siue de alio prælio in caelo sanctæ Ecclesiæ circa tempora nouissima: certe in illo, & in isto vicerunt in sanguine Agni, qui occisus est ab origine mundi, id est, præcogniti ante mundi constitutionem, vt ait sanctus Petrus in prima sua Epistola cap. 2.

S. Thom. Ex his multo magis confirmatum remanet id, quod de gratitudine, & oblatione Angelorum erg. Virginem diximus, per cuius filium tot bona sunt con ecuti, præterquam quod per Virginem ipsam, quæ super omnes Deo maxime est propinqua, Angeli interdum illuminantur, vt cap. 33. dicemus. His præmissis.

Suarus. SEPTEM PRINCIPES ANGELO-
Apoc. 1. rum Desiparam peculiarior
Apoc. 1. venerantur.

Suarus. Afferamus Doctorum auctoritates, qui de reuerentia, & obsequiis Angelorum erga Virginem locupletissimi testes sunt. Et

quidem de illis septem Angelis præstantissimis, qui stant ante Dominum id peculiariter docet. & eleganter probat Franc. Mayro Scoti auditor ob insignenti doctrinam Doctor cogno-mento illuminatos, qui in sermone de creatione animæ B. Virginis, vult Virginem stellam maris appellari propter decem proprietates, seu vt ipse vult at priuilegia huius stelle: quæ Virgini pie ac docte accommodat, & ibi alia priuilegia exposuisset: Decimum. inquit, priuilegium huius stelle maris est, quia habet septiformitatem in ambitu, quia septem stelle notabiles voluntur circa eam, ideo eius regio dicitur Septem rionalia. ita & Mater Domini dicitur habere septem Angelos notabiles, qui assistunt eius throno de quorum numero dicitur B. Raphaël, vt dicitur in Tobia, iuxta illud Apocalypsis: Gratia vobis, & pax. &c. & sequitur: A septem spiritibus, qui in conspectu eius sunt, & per conspectum eius in conspectu throni Maria, qua sedet à dextris eius hæc Mayro

At dicit quispiam, quæ nam ratione apud Mayronem stella maris circumdatur à septem stellis, cum ipsa sit vna ex septem posita in extremitate caudæ visæ minoris, quæ dicitur Cynosura. Respondeo Mayronem, vt expressè habet in illo sermone in 4. & 9. priuilegio, & in sermone de nomine B. Virginis, stellam maris ponere in ipso vero polo mundi, & addit illam nos describere circulum circa polum, sed intra proprium ambitum volût, & quia non videtur propter exiguitatem (quod humilitati Virginis accommodat) pro illa nos sumere aliam, quæ vt ipse ait dicitur Tramountana, quæ est in caudâ visæ minoris, & facit modicum circulum, estque polo maxime propinqua. Atque ita clarum remanet in Mayronis sententia, Polum seu stellam, si quæ sit in eo, à septem stellis visæ minoris circumdari à quibus distinguitur, atque ita quod docet Mayro optime quadrat in Virginem, quæ est in Ecclesia veluti polus, & ver ex mundi sublimis supra omnia, nosque in hoc mari nauigantes, & naufragantes, ducit ad portum. An autem in iplo polo sit stella aliqua, vt ait Mayro visu imperceptibilis, non est huius loci. Certe Astrologi, vt docet noster Clavius in cap. 1. septem, præter stellas visu perceptibiles, quas dicunt esse 222, non negant plurimas, & fortasse innumeras esse alias minimas, quæ propter eorum paruitatem non videntur, & distincte

*Tab. 12.
Apoc. 1.
Stella maris non est polus, sed per ipsam polum in stellis.*

An in iplo polo sit alia stella, qua stella.

Clavius.

ac clarè visui minimè se offerunt, ad quas Deum aciem oculorum Abraham eleuasse, vt *Genes. 22.* eas aspiceret cum ei dixit *Genes. 22.* *Numerus stellarum sicut poses, sic enim erit seminum:* quod clarius erit est sententia præferim eorum, qui circulum lacteum multitudinem esse volunt exiguarum stellarum, quæ distinctæ videri nequeunt, & splendorem illum efficiunt, & ita *Mayro.* Mayroni visum est verisimile in polo ipso esse aliquam similem stellam: cum stella nihil aliud sit, quàm pars densior sui orbis. Sed quicquid sit de hoc, satis est ad Mayronis accommodationem explicandam, Virginem per polum significari, vt diximus, & à septem stellis circumdari. certum est enim lapidem magnoctem perfectum, ex quo polum nauæ inuestigant, verùm polum respicere, nauarum, quæ cursum, si ad rigorem loquamur, à vero Polo dirigi, verùm quia stella illa in cauda vexæ minoris hoc tempore gradibus tribus, & semis circiter distat à Polo, & visu percipitur moralitèr sumi solet loco Poli.

Hos etiam septem Angelos Virginem sanctissimam venerari probatur ex beato Amadeo, de cuius sanctitate agitur in 3. parte *Chronie. S. Francis.* *Franciscorum S. Francis* libro 6. cap. 30. qui in suis Revelationibus, in primo raptu cum celestem Curiam vidisset, audiuit Gabrielem hæc sibi dicentem: *Septem Angeli sumus, qui genitricem Dei nostri veneramus, alios omnes vestri generis precedimus.* & loquebatur de septem Angelis, qui throno Dei æstant, vt videre est ex ijs, quæ ibi subiiciuntur: Imago etiam septem horum Angelorum virgas manu præferentium, quæ Venetijs musico opere peruetustæ in quadam ex Parastatis S. Marci habetur, ita est constituta, vt stantes ipsi Virginem in throno sedentem circumstant. Idem quoque in celebri, & antiqua Imagine Deiparæ in Monte Virginis cernitur, quæ septem habet Angelos sub Throno. Idem etiam in Imagine sanctæ Mariæ Angelorum Romæ in Thermis Diocletianis, quæ in summo Altari colitur, de quibus copiosè egimus in libr. 1. de septem Principibus Angelorum: quæ omnia Mayronis sententiam magis confirmant.

Cæterùm in vniuersum Angelos omnes, inter quos septem illi Principem obinent locum, Matrem Dei omni reuerentia colore, docent complures ex Patribus: Damascenus enim orat. 1. de dorm. Virg. apertè habet Angelos Deiparæ tanquam Dei throno æstare, Vir-

ginem enim sic alloquitur: *Tu es, inquit, solium illud Regium cui assiterunt Angeli Dominum, & effectorem insidentem carnantes.* Idem orat. 2. de dorm. agens de Assum. Deiparæ in Cælum: *Hodierno, inquit, die choreas agunt Angeli, plaudunt Archangeli, Virtutes concelebrant, Principatus exultant, Potestates lætantur, Dominatio- nes gaudent, Thronos festum diem agunt, Cherubim laudibus efferrunt, Seraphim gloria afficiunt: nec minus ipsi gloria afficiuntur, cum gloria parenti gloriam irabuunt.* & infra dicit, Angelos omnes dormitioni Virginis interfuisse: *Quantumcun- que enim, inquit, summo Regi assent, illum tamè matrem, & omnibus rebus conditus excellentio- rem stipare oportebat.* Idem orat. 1. de Natiu. alloquens sanctos Iochim, & Annam: *vos, inquit, Angelis superiorem, nunc autem Angelis, dominantem filiam exultatis.* Ita Damascenus.

S. Athanasius sermone de Deipara: *Beatam, inquit, te prædicant omnes Angelorum, & terrestrium Hierarchie, quæ & in cælis benedicis, & in terra beata prædicaris.* Et singularum Hierarchiarum benedictiones, quibus eam celebrant, ponit Ephraem sermone de laud. *Virg. Aue, inquit, Canticum Cherubim, & Seraphim, & hymnodia Angelorum, Aue præclarissimum hierarchiarum cælestium ornamentum.* Sophronius inter opera Hieronymi de Assumpt. *Virg. Hæc, inquit, dicitur terribilis, vt castrorum acies ordinata, mulier freta, & vallata Sanctorum agminibus, siquidem terribilis suis facta virtutibus, vt castrorum acies admodum ordinata hinc inde Angelorum sanctorum fulta præsidij, pulchra vt luna, imò pulchrior, quam luna, quia iam sine defectu suis coruscet, caelestibus illustrata fulgoribus. hæc ille.*

Augustinus serm. 35. de Sanctis; *Si cælum, inquit, te vocem, altior es: si matrem genium dicam, præcæcis: si Dominam Angelorum vocerem, per omnia te esse probaria.* & Epiphanius ser. de laud. Deiparæ: *Conspicio, inquit, Virginem ab Angelis adorari: Gabriel in primis saluat: Aue gratia plena. Scintilla: O Virgo incomprehensibilis mysterij ferens miraculum: qua suam tot optimam Orbi prædicasti. Virgo sublimior facta, & superior ipsi Cherubim, & seraphim placens Christo Regi, à Deo in honore habita tanquam Ancilla digna, & mater.* Andreas Cretenfis orat. 2. de dorm. Deiparæ loquens cum eadem: *Tu, inquit, es Res illa magna veneranda aconomia, quam cupimus inspicere Angeli.*

*Angeli cœli
B. Virginē
colunt.
Damasc.*

*Angeli cœli
Virginis
dormitioni
interfuisse*

S. Athana.

Ephraem.

Sophron.

Cant. 6.

Augustin.

Epiphani.

And. Cre.

Georg. N. 7 Georgius Nicom. in orat. de oblat. Deipar. cum narratlet Virgini in templo degenti, eibum ab Angelo deferri solitum, hocque valde fuisse conveniens, subiicit: Oportebat, inquit, non unum solum esse servum Angelum, sed decies mille milia eam servare.

S. Bonaventura in spec. B. Virg. c. 3. Maria, inquit, interpretatur domina hoc quoque optimè competit Imperatrici, qua reuera Domina est celestium, terrestrium, & infernorum; Domina (inquam) Angelorum, hominum, & demonum: est

Esther 15. Regina, de qua legitur quod super unam famulam suam delitudo innotebatur, aliora autem famularum sequebatur Dominam defluentia: in hunc mundum vestimenta sustentans, duo famulae sunt Angelica, & Humana natura, & infra: Anima humana est famula, qua Dominam suam Mariam sequitur in mundo colligens virtutes, & exempla Mariae: Intelligentia vero Angelica est famula super qua Domina sua Maria innitur in caelo: innitur cerie tanquam familiarissima se Angelis iocando, & se cum sua plenitudine Angelis communicando, & tanquam potentissima Angelis imperando: omnibus enim Angelis Maria innitur suo imperio; unde Augustinus: ait Michael Dux, & Princeps militiae caelestis cum omnibus spiritibus administratorijs, tua Virgo parei: praecepis in defendendis in corpore, & in suscipiendis de corpore animabus fidelium specialiter tibi Domina, & die, ac nocte se tibi commendantium. hucusque Bonaventura Idem in Litanijs B. Virg. S. Maria, omni Angeli obediunt, & obsequuntur. Idem in Cantico: Te matrem Dei laudamus, Tibi inquit, omnes Angeli, & Archangeli, Tibi throni & Principatus fideliter deserunt, Tibi omnes Potestates, & omnes virtutes caeli caelorum, & universae Dominationes obediunt, Tibi omnes Chori, Tibi Cherubim, & Seraphim existentes assistunt, Tibi omnia Angelica creatura incessabili voce proclamant Sancta, Sancta, Sancta Maria Dei Genitrix Mater, & Virgo. Ita Bonaventura. & Mayo in serm. de Domina docet Angelos Virginem appellare finem, & terminum suae reformationis.

S. Bernardus Senensis tomo 1. conc. 61. art. 1. cap. 6. Tot, inquit, creaturae servantur Gloriosa Virgini Mariae, quot servantur Trinitati, omnes nempe creaturae quae in quocumque gradu teneantur in creatis, siue spirituales ut Angeli, siue rationales ut homines, siue corporales ut caeli, & elementa, siue dānati, siue beati: quae omnia sunt diuino

imperio subjugata, Gloriosa Virgini sunt subiecta: ille enim qui filius Dei est, & Virgini benedicta mater: famulabatur in terra Luc. 2. erat subditus illi, idem tom. 4. serm. 2. de nomine glorioso Mariae initio affirmat spirituum agmina beatorum iugiter Virginem venerari in caelis, & serm. 3. de nomine glorioso Mariae art. 3. dicit, Virginem dominari quadruplici generi subditorum: & accommodat illud Cant. 6. Qua est ista, qua progreditur quasi Aurora, &c. Dominatur nimirum seruis, id est, peccatoribus de nouo conversis, quibus est quasi aurora consurgens. Secundo amicis, id est, spiritualibus, & deuotis, quibus est pulchra ut luna. Tertio filijs, id est, Angelis, quibus est electa ut sol. Quarto inimicis, id est, daemonibus, quibus est terribilis, ut castrorum acies ordinata: in cap. 10. de Angelis sic ait: Tertio, inquit S. Bernardus: Virgo dominatur filijs, id est, Angelis, & in hoc est electa ut sol, scilicet ad irradandam totam multitudinem spirituum beatorum. Cum autem Beata Virgo Regina sit caeli, & mater filij Dei, tantum habet seruorum numerum, quot filij sui implent ministerium: & ubi dixisset ex sententia Hugonis super cap. 9. de Angelica Hierarchia maximum esse numerum Angelorum, subdit: Omnes igitur angelici spiritus sunt huius Gloriosa Virginis ministri, & iugiter seruis. Quomodo enim non essent seruis illius, per quam eorum quantum ad numeri integritatem reparatio facta est, per cuius filij eorundem facta est purgatio, illuminatio, & consummatio, id est, gloria consummata perfectio. Verè igitur Domina dici potest, sique merito habent de illa omnes caelestes spiritus confiteri, & dicere illud 4. Reg. 10. Seruis tuis sumus quacumque iusseris faciemus: merito ergo competit ei nomen & ymologia, id est, Domina. haec S. Bernardus Idem S. Bernardus tom. 3. sermone 11 art. 2. cap. 1. ait, Angelos ab ipso exordio creationis, & glorificationis eorum praevideam eam futuram matrem Dei, & per consequens super omnem rationalem creaturam in caelesti gloria exaltandam, & cap. 3. Gaudent, inquit, & latantur Angelicum B. Virgo anima, & corpore ingreditur empyreum caelum quia vident Reginem caeli hodie primo in curia paradisi. tamen mater fieri desiderat coniunguntur hominibus, quia & si vidissent hominem Deum in Ascensione sublimatum: nunquam tamen hominem purum omni alio creaturae praepositum. Ita sanctus Bernardus.

Luc. 2.

B. Virgo dominatur quadruplici generi: subditur ut sol. Cant. 6.

Bernardus Cant. 6.

Hugo.

4. Reg. 10.

S. Bernardus.

Cul

S. Geru-
as.

Cui consonat illud, quod B. Gertrudis libro
4 Reuelationum cap. 49. scriptum reliquit;
agens enim de Angelis, quos videbat coram
Deipara, eos qui ad festum Assumptionis te-
parauerat adducere, eosque ab insidijs maligno-
rum spirituum defendere. Subiicit: Quia ad
Imperii, inquit, Dei Genitricis multitudo An-
gelorum vna que defendendo protegit omnes glo-
riositate Virginem inuocantes.

Suarz.

Et Suarz tom. 2. in 3. part. d. disput. 22. sect. 1.
ex eo quod Virgo sanctissima futura erat per-
petua Domina, & Regina Angelorum infert,
fuisse in Verbo clare cognita ab Angelis san-
ctis ab initio beatitudinis eorum Quoniam, in-
quit, ad eorum statum pertinebat, (Qua enim ad
statum alicuius beati pertinet, ab eo in verbo vi-
deri uocem Theologi praesertim sanctus Thomas
in 4. dist. 45. q. 3. art. 1. quaestiuicula 1.) & ideo
tam tunc ab eis adoratum, ut Dei matrem, &
omnium Dominam. Fuisse poro iam tunc cog-
nitam ab Angelis, confirmat ex D. Thoma 3.
part. quest. 30. art. 2. ad 3. si solutio cum argu-
mento expendatur, ubi voluit Incarnationis
ex muliere mysterium ab Angelis cognitum,
praeterit quia Angeli in via fidem Christi
habuerunt ex S. Thoma 1. part. q. 64. art. 1. ad
4. & ideo cognouerunt Deum incarnandum ex
muliere: visio autem beatifica respondet fidei
in patria enim vident, quae crediderunt in
via. quemadmodum Christus initio oppositus est
adorandus Angelis: & iterum cum se ipsa est
incarnatus, ut colligitur ex illo ad Hebr. 1. Et
cum iterum introducit primogenitum in orbem
terra, dicit: Et adorent, eum omnes Angeli Dei
ita & Deipara cum primum ab Angelis est
cognita, ut Dei mater, ac proinde ut adoratio-
ne digna ita est adorata ab eis. haec ex
Suarz.

S. Thom.

Et iterum cum se ipsa est
incarnatus, ut colligitur ex illo ad Hebr. 1. Et
cum iterum introducit primogenitum in orbem
terra, dicit: Et adorent, eum omnes Angeli Dei
ita & Deipara cum primum ab Angelis est
cognita, ut Dei mater, ac proinde ut adoratio-
ne digna ita est adorata ab eis. haec ex
Suarz.

Hebr. 1.

S. Brigitta
Angeli
gaudente
B. Virg. sit
eorum
Domina.

Hic consonat S. Brigitta in suis reuelationi-
bus in sermone angelico, quem ipse Angelus
ex Dei praeepto eidem dictasse legitur in cap.
20. ubi agit de glorificatione B. Virgi-
nis: Unde, inquit Angelus, quia creator omnium
ipsa mediante suum placitum perfecit in mundo,
ideo placuit ei una cum Angelis ipsam summo
honore glorificari in caelo, & ideo ipse Virgi-
nis animam quando fuit a corpore separata: a san-
ctum super omnes caelos: ipse Deus mirifice sublima-
uit, eiq; Imperium super vniuersum mundum
donauit, & Angelorum Dominam aeternaliter
illam constituit. Qui quidem Angeli ita postmo-
dum obediens Virgini effecti sunt, quod omnes

inferni poenas libentius sustinerent, quam aliqui-
bus suis praeeptis in aliquo contradicere, & infra:
Tunc denique ipsam Virginem tota caelestis curia
summis laudibus exaltabat. In eodem sermone
angelico cap. 10. agens de Virginis concep-
tione, dicit: Angelos ex hoc thesauro (id est
Virgine concepta) non modicum exultasse,
quando conditorem suum, quem plus se ipsis
diligebant, ita illum thesaurum diligere co-
gnoscebant, & cap. 4. fusc persequitur Angelus
maximum gaudium, quo initio exultauerunt
Angeli sancti, dum illa manifestata fuit Virgo
futura, quam Deus tanta dignitate ac gloria
exaltare constituerat. His contentis sanctus
Vincentius sermone 2. de Nat. Virg. agens de
eius conceptione: Non creda tanquam quod fue-
rit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur, &
nascimur, & nurmur sed statim postquam cor-
pus fuit formatum, & anima creata, tunc fuit
sanctificata, ideo sit festum de eius conceptione,
quia facta est lux, & licet sanctificatio in ea, &
statim Angeli in caelo fecerunt festum Concep-
tionis: ita S. Vincentius.

8. Ad extremum quid mirum est Deiparam
beauissimam iam in caelis rognantem ab Ange-
lis summa reuerentia coli, atq; obseruari, quam
in teris mortali adhuc corpore circumdatam
tum ante, tum etiam post admirabilem filij
Dei in suo vero conceptionem, quando verba
Dei Mater est effecta, illam crebro visitauerunt,
obsequijs coluerunt, eidemque in templo de-
genti cibum caelitus detulerunt: cui etiam Ga-
briel vnus ex septem Angelorum principibus,
qui Dei throno astant, ad custodiam est assi-
gnatus: quae omnia apud complures Patres
legimus. ut propterea beatissima Virgo sca a
Iacob tum propter ea, quae cap. 16. attulimus:
tum etiam propter crebram eius cum Angelis
ad eam de caelis descendentibus, & ab ea as-
cendentibus, conuersationem, mento iam
tunc appellari potuerit De Angelis quippe ad
eam, & lactentem, & postea adultam officiose
venientibus, testantur Damascenus orat. 1. de
Natiuitate O sanctissima, inquit, filia, qua ma-
terni vberis lacte aleris, & ab Angelis vndique
cingeris. & Ambrosius libro 2. de Virginibus,
loquens de Angelo Gabriele, qui eam in An-
nunciatione: sine comite reperit. Quam etiam
inquit, tunc sibi manus sola visibatur, cum
sola esset: Nam quomodo sola cui tot libri adessent,
tot Archangeli, tot Prophetae? Denique & Ga-
briel eam vbi resideret solebas inuenit, & Ange-
lum

Angeli ex
ultant
cu copo-
nerit De-
param se-
ntiam.

S. Vincent.

Enchirid.

Andre
Crenen

in terris
visitabat
angelus
eius visit-
bans.

Germa

Genesit.

Genesit.

B. Virgo
cuius scilicet
caelo dicta-
tur.

Damasu

Ambrosi

lum Maria, quasi viri specie mota, strepida, quasi non incognitum audito nomine recognouit: ita peregrinata est in viro, quæ non est peregrinata in Angelo, ut agnoscat aures religiosas, oculos verecundos. hæc Ambrosius.

Hieronymus in libr. de Natiu. Mariæ tom. 9. loquens de vita à Virgine in templo traducta, Virgo Domini, inquit, cum ætatis processu, & virtutibus proficiebat, & iuxta Psalmistam Pater, & mater dereliquerunt eam, Dominus autem assumpsit eam: quotidie namq; ab Angelis frequentabatur, quotidie diuina visione fruebatur, quæ eam à malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus redundare faciebat sic ille.

Judeofonius sermone s. de Assump. Si quis, inquit, studio pietatis indagare voluerit, quid post Ascensionem Domini egerit, quam sanè, & iustè vixerit, & cum quibus habitauerit, soli Deo cognitum esse videtur. Es Gabrieli Archangelo, cui eius tota causa commissa esse prædicatur à Domino & Angelis sibi collatis, secumq; loquentibus. Euliebuis Emylisenus hom. in vigilia Natiu. Ecce, inquit, Gabriel consultant Virgini, eius que conscius castitatis. Andreas Cretensis orat. 1. de doim. Deiparæ, loquens de Virgine in templo presentata, & de cibo cœlitus allato, Dico, inquit, quod si pulchrum munus Deo deditur, & quomodo in aditu, tanquam in aurea vesta thalamis immortalis, non autem cœmunem cibum sumebat. Germanus de oblat. Virg. Mansit autem de cœtero in sanctis sanctorum, seu in templo penetralibus ambrosiam nimirum: tum per Angelum accipiens usque ad secundam ætatem. Georgius Nicom. diensis orat. de oblat. Virg. de ea agens, Erant quidem mores ei in comparabiles, & erat eius vitæ agenda ratio cõposita virtutibus: Quamobrem in dies procedente ætate crelis, nec erat dona spiritus, & versabatur cum Angelis, nec erat diuinarum experis apparitionum, cum ea ut solebat versante in aditu v. du Zacharias, (qui munus sacerdotale obbat) quondam sermocinantem, qui erat inuisitata specie, & ei præbentem alimentum, erat autem, qui apparebat, Angelus. hæc Georgius Nicomediensis, qui addit Zachariam ex hoc vilo tanquam ex re insolita vehementer admiratum, tum quod conspiceret Angelum in templo assidue ad Virginem venturiantem, qui tamen eo in loco solis Sacerdotibus, & raro apparere solitus erat, tum etiam, quia eidem in canistro materiali per seipsum nullo intermedio, alimentum deferrebat, eique ministrabat, cum

tamen Angelus: Danieli prædium per Haba-
cuch Angeli virtute in Babylonem de latum.
& Elia per coruum mane, & vesperi nutri-
mentum perferendum curauerit. & mox Geor-
gius. Quis, inquit, vidit, quis audiuit saltem A-
scensum corporis, quod in sanctis habitat, & sti-
patur ab Angelis, & alimentum accipit Ambro-
siam; & infra. Manus (nimirum Virginis) cor-
poris admirabile, quod conspectum fuit, alimen-
tum accipiens; & per ipsum immaculata anima
impletur donis. O summam pietatem, o ascensum
ætatis, quales scilicet honestatis statum ad cœlo-
stium altitudinem, per quas Verbum descensu no-
uo ad nos ascendit, per quas quod inferius erat si-
tum terrenum natura tabernaculum, ascendit ad
cœlos: Tu autem o homo admirabilem. & nouam
visuendi in templo rationem audiens Virginis, no-
li de eo dubitare, noli examinare ratione ea, qua
capere non potest cogitatio. Vides ipsum Dei Ver-
bum modo ineffabilis habitasse in eius utero. &
contendes, fuerit ne alimentum materialis, an
expers materiæ? Vides paterno consilio spiritus in
sa adumbrationem. & de ministerio Angelorum
dubitas? Nihil est dubium ex ijs, quæ sunt castis-
sima Virginis ex eius magnalibus: nihil est, quod
non sit conueniens: oportebat Agnam immaculatam
tali excipi conuiuio, talibus cibis exsacriari
oportebat, non in sanctis sanctorum tabernaculo,
sed in ipso Cœlo Cœli in prima ætate educari eam,
qua his conspecta est latior, & puritate antecel-
lunt, oportebat non vnum solum ei seruire Ange-
lum, sed decies milia millia eam stipare. Eiecit
quem illi minime possunt videre, ipse mirandum
in modum in utero continuit. hæc tamen Geor-
gius Nicomediensis.

Georgius Cedrenus in compendio historia-
rum: Erat, inquit, in templo secretus locus ar-
vicinus, ubi sola Virgines stare solebant, ac reli-
qua sanè, populo dimisso, domum suam redibant,
Maria verò in templo permanebat, atque ab An-
gelo nutrebat. hæc Cedrenus Pantaleon Dia-
conus in Encomio S. Michaelis apud Meta-
phrastem, quod habetur apud Surium, 29. Se-
ptemb. ubi agit de sancto Gabriele, cum dixisset
Gabrielem Zachariæ in templo ortum S.
Ioannis Baptistæ annunciasse, subiicit hæc
verba: Eundem diuinitissimum Gabrielem vidit
idem Zacharias in sanctis sanctorum cibum de
Cœlis afferentem ad Dei matrem, sic ille.

10. Anielmus de excellent. Virgin. cap. 3. Anselmus
Null, inquit, dubium castissimum corpus, & lau-
dissimam animam eius funditus ab omni fœssa
macta.

Daniel 14
3. Reg. 17.

Georg. Ce-
dren.

Pantaleon
Surium.

Anselmus

macula peccati iungi Angelorum custodia prote-
 ctam ut pote aulam quam suus. & omnium crea-
 tor Deus corporaliter inhabitaturus. & ex qua
 hominem in sua persona unitate, ineffabili fuerat
 operatione suscepturus & affert hoc exemplum
 Cū enim prapotens aliquis aliquo vadit hospita-
 turus, usus obtinuit, ut clientes praccurrant, lo-
 cum muniant, mundent, ornent, & custodiant,
 qualis ergo apparatus omnis boni fiebat, per Ad-
 uentum, celestis Regis in corde sacratissimæ Vir-
 ginis quem illa non solum erat in semet transi-
 uē hospitatura, sed etiam ex substantia sua fa-
 ctum hominem paritura. hæc Anielmus.

S. Bernar. S. Bernardus hom. 2. super missus est, Vir-
 ginem hanc ait ab Altissimo præcognitam, &
 sibi præparatam, ab Angelis seruatam, à Pa-
 tribus præfiguratam, & Epistol. 174. prædica-
 Virginem Reuerendam Angelis, & hom. 3.
 super missus est. Angelus inquit, ingressus ad
 eam tam reuerenter eam salutauit. & sermone
 Signum magnum: iam in eo, inquit, tam reue-
 renter, at quo officiosissime ab Archangelo salutata
 est, ut iam in Regali solio, supra quod omnes ce-
 lestium ordines Regionem exaltatam cernere
 uideretur, & paulominus adoraturus feminam,
 qui solebat ab hominibus æquanimitè adorari,
 excellentissimum nobis Virginis nostra meritum,
 & singularis gratia commendatur. hæc Bernar-

S. Bonauit
Hieronym
 d. S. Bonauentura in meditationibus vitæ
 Christi c. 3. agens de vita à Virgine gloriola
 in sua pueritia in templo traducta ex B. Hiero-
 nymo hæc refert: Beatus, inquit, Hieronymus
 se scribit, hanc sibi regulam B. Virgo statuerat,
 ut à mane ad horam tertiam orationibus insisteret,
 à tertia usque ad nonam externo opere se oc-
 ciparet; à nona uero iterum ab oratione non re-
 cedebat, quousque dum illi Angelus appareret, de
 cuius manu escam accipere solebat, & melius in
 Dei opere, & amore proficiebat, & infra, De escam
 quam de manu Angeli accipiebat, ipsa respicieba-
 tur, quam uero à Pontificibus templi accipiebat,
 pauperibus erogabat, quotidie uidebatur et An-
 gelus loqui, & quasi charissima forori, uel matri
 obtemperabat. hæc ex Hieronymo refert se
 scribit S. Bonauentura.

Neque id alicui minus uideri debet si
 eximiam maternitatis Dei dignitatem, ad
 quam delecta erat, animo repuremus: quem
 admodum rectè dicebat Georgius Nico-
 mediensis. Scimus enim 3. Regum 19. Et hæc
 ab Angelo cibum subministratum, & ex
 Palladio in historia Lausia cap. 48. Abba-

Georg. Nic
3. Reg. 19
Palladius

ti Apollo sacris precibus usque aded intento,
 ut centies noctu, centies uero interdium flexu
 genibus oraret, Angelum de more nutrimen-
 tum afferre solitum, & cap. 53. Abbatem An-
 noph celestis alimento quotidie ab Angelo
 sustentatum. S. Bonauentura cap. 4. medita-
 ti: ait in salutatione Gabrielis non fuisse Vir-
 ginem turbatam de uisione Angeli, quia eos
 læpè videre solita erat, sed in sermone eius,
 quia in eius salutatione uidebat se mirificè
 commendari, ideoque propter suam humili-
 tatem turbata est, & cogitabat, qualis esset il-
 la saluatio. Sanctus Vincentius Ferens ser-
 mone 1. & 2. de Natiu, Virg. ait Virginem à
 parentibus post ablactationem deuotissime in
 templo Domini præsentatam, & in ascensu
 quindecim graduum, ab Angelis tanquam ab
 amicis sponsi exceptam, & adiutam, Quid, in-
 quit, potest intelligi & declarari ad modum sponsa-
 rum in die nuptiarum, qua usque ad Ecclesiam
 deducuntur. & ex tunc assumuntur à consangu-
 ineis sponsi dicentibus, ut idem inquit in sermo-
 ne 2. ista iam est nostra, ita fecerunt Angeli de
 Virgine Maria. hæc S. Vincentius. Sanctus Ber-
 nardus Seneni. com. 2. con. c. 51. att. 3. cap. 2.
 agens de multiplica armatura Virginis, docet
 illam præter arma interiora, habuisse quoque
 scuta exteriora, quæ singillatim explicat. Et
 primo, inquit, affuit ei Angelorum protectio, assi-
 stebant enim illi innumerabiles multitudines An-
 gelorum in eius protectionem, & de hoc Pro-
 pheta ad Virginem ait, Angelus fuit Deus man-
 dauit de te, ut custodiant te in omnibus uisita-
 tis, piè etenim credo, quod plurimas legiones ha-
 buit Angelorum ad custodiam, & protectionem
 suam, cum & Elishæus, ut legitur 4. Reg. 6. An-
 gelorum multitudinem habuit ad sui defensionem.
 hæc S. Bernardus.

21. Gabriele quoque unum ex septem
 Principibus astantibus diuino Throno, qui ut
 libro 2. de septem Principibus Angelorum ca-
 pit. 8. uerius diximus, inter omnes Angelos
 secundū Michaelē, principem obtinet lo-
 cum, fuisse Virgini beatissimæ in Angelū cu-
 stodiē deputatum complures ex Patribus affir-
 māt. Decebat enim Virgini gloriolæ in cernis
 degenti, quæ mater Dei erat futura, nō quem-
 libet, sed uerū ex illis septē supremis, & inter
 reliquos omnes Angelos præstantissimū ad
 custodiam deputatū, uicini etiam Christo: in
 cruce Ioanni dilecto, & uni ex Apostolis præ-
 e. puo eā commendauit. Quod autē Gabriel
 cultos

Abb. An-
 noph ab
 Angelo su-
 stentatur.

Luc. 1.
 S. Vincent.

S. Bernar.

4. Reg. 6.

Gabriel
 nus ex
 tem aut
 Deum a-
 stantibus
 fuit cultos
 Deiparæ.

Ioann. 19

custos fuerit Virginis, id expressè habent, vel non obiectè significant donnulli locis citatis, quorum verba recitabimus, Ambrosius, Ildesphorus, Eusebius Emisenus, Pantaleon. Idem etiam docent Sophronius inier opera Hieronymi sermone de Assumpt. Post Ascensionem, inquit, Virgo sancta corpora, & monte perman- sit, quam sanè angelus Gabriel, ac si cœlestis pa- ranympus intactam custodivit, & Ioannes Apo- stolus, atque Euangelista, cui Christus eam de Cruce commisit Virgo Virginem seruauit, usque et deseruit ousequijs. hæc ille:

Pet. Dam. His continet Petrus Damianus sermone 1. de Natuitate beate Virg. ubi luculenter do- cens Thronum Salomonis Virginem signifi- care: Duo inquit, leones sunt Gabriel. archan- gelus, & Ioannes Euangelista quorum aliter dex- tera Virginis, aliter sinistra custos deputatus est; Gabriel enim mentem, Ioannes carnem per vigili- sollicitudine seruauerunt ita Damianus. Bernardus epist. 77. in fine: Gabrieli, inquit, Virgo seruauit ab initio tradita fuisse credenda est. Idem tenet Udalricus in 4. l. x. summæ apud Carthusia- num in 2. dist. 21. q. 2. abulensis vero in Matt. 18. q. 60 Gabrielem Virginis custodem astruit, verum à Christi conceptione utque ad eju- dem mortemque imitatione minimè probatur cum reliqui citati Patres absque ulla tempo- ris exceptione Gabrielem Virginis custodem fuisse simpliciter affirmant.

Bernard. 11. Denique Virgini ex hac vita ad coelos migranti uniuersum angelorum Christum comitantium cœtum officioso obsequio oc- currunt quam plurimi Patres docent. Petrus Damianus sermone de Assumpt. Mater, inquit, cœlorum palatia penetravit, filius ipso cum tota

Pet. Dam. Cursu tam angelorum, quam iustorum solemniter occurrens, euenit ad beata concistorium sessio- nis. Andreas Cretensis orat. 2. de Virg. dormi- lam, inquit, uniuersus supermundanarum pote- statum, qui intelligentia percipitur, pulchre in- structus cœtas à nullo confectus ad spectanda. nulum

Anselmus. consistebat nimis abile. Anselmus de excelsis. Virg. cap. 8. separatus, inquit mille millibus, imò innumerabilibus angelorum agminibus Deus sepe huic piissima Matri sua de hoc mundo migranti occurrit. Bernardus sermone 1. de Assumpt.

Bernard. Quis, inquit, cogitare sufficias quanto deuotionis affectu tota in eius occursum cœlestium legionum præuerti multitudo. S. Ildesphorus serm. 1. de Assumpt. Vidi, inquit, Ierusalem descendentem de caelo à Deo ornata, ut Regnam mundi scilicet

cat Mariam, secum eueberet ad sublimia, & collo- caret in Throno Regni: si enim Dauid cum omni populo ad feruentiam arcam ascendit, & in figura officiosissime tanta confertur gloria: Quid hodie autem B. Virginem, quando illa in cœlestem Ierusa- lem euebitur. Idem sermone 3. de Assumptio- ne. Quod si ad partum, inquit, Virginis talia can- tarunt Angeli, credimus quod hodie dignas cele- brarunt exequias, & susceperunt cum gloria Ma- trem sui creatoris gaudentes, sic Ildesphorus. So-

Luc. 2. phronius sub nomine Hieronymi sermone de

Sophron. Assumpt. Ad cuius, inquit, exequias quantum fas est credere, Angeli famulabantur, & uniuersa cœlorum congratulabantur Curia. Nec mirum, quia honor materius eius est, qui natus est ex ea, quem omnis Cœlorum ordo Pateratur. & mox: Creandum est hodie die militiam Cœlorum, cum suis agminibus festiue obuiam uenisse Gen- trici Dei, eamque cum ingenti lumine circumful- sisse, & uique ad Thronum sibi etiam ante mun- di constitutionem paratum cum laudibus, & can- tibus spiritualibus perduxisse, ita Sophronius. I- dem de Angelis in Deiparæ assumptione ei obsequentibus habent Gregorius Turonensis

libro 1. de gloria martyrum cap. 4. Nicepho- rus libro. 2. historię cap. 21. Arnoldus Abbas tract. de laud. Virg. S. Antoninus 3. part. summæ tit. 31. cap. 3. & 4. part. tit. 15. cap. 45. §. 3. ubi Christum dicit personanter ad Virginis Assumptionem uenisse: Et quia, in- quit, ubi Dominus, ibi & familia eius: adeo & millia millium Angelorum, qui Domino ministra- bant, cum Christo aduenerunt. Damascenus o-

rat. 2. de dorm. Virg. cum dixisset Virginem spiritum suum in filij manus commendasse, & quid deinde fit? Elementorum, ut mihi qui- dem uidetur factus est motus, & alteratio, voces que & strepitus, laudesque dignas canebant An- gel præcurrentes, deducentes, & consequentes: partem quidem sancti spiritum, & nulli culpa affi- nem animam comitantes, & simul ascendentes donec regali throno stetit Regnam, parum autem di- uinum, & sacrum corpus circumdantes, & canti- cus, qui Angelis digna erant. Deo matrem celebra- tes, & infra ex Eucherij historia l. 3. c. 40. re- fert Iuuenalem Ierosolymitanum Arch. epi- scopum Pulcheriæ, & Marciano Augustis in hunc modum locutum: Ex antiqua accepimus traditione, quod tempore gloriosa dormitionis B. Virginis uniuersi quidem sancti Apostoli, qui orbè terræ ad salutem gentium præcurrerant, momen-

Gregorius Turonensis. Nicephorus. Arnoldus. S. Antoninus.

Damascenus in septimo libro Virg. hymnodia angelica.

to temporis in sublimi elati conuenerunt Ierosoly-
mie, cumq; illuc essent, ea viso apparuit angelica,
& audita est psalmodia caelestium potestatum, &
sic cum diuina gloria in manus Dei sanctam tra-
didit animam. Ejus autem corpus, quod Deum
suscepit, ineffabili quadam ratione cum Angelica,
& Apostolica hymnodia elatum in loculo fuit de-
positum Gethsemane: quo in loco Angelorum cho-
ra, & hymnodia mansit tres dies perpetuos: postres
autem dies angelico cantu cessante, qui aderunt Apo-
stoli, cum unus Thomas, qui abfuerat post tertium
diem uenisset. & quod Deum susceperat corpus
adorare uoluisset, loculum aperuerunt, sed omni
ex parte sacrum ejus corpus nequaquam inuenire
potuerunt. haecenus Iuuenalis Episcopus apud
Damaecenum.

Simeon Me-
taphrastes

Simeon Metaphrastes oratio. de ortu, &
dorm. Deipar. agens de corpore sanctissimæ
Virg. post ejus dormitionem ad sepulchrum
elato: *Apostolu*, inquit, & *arvini Patribus* Deo
digna cantica canentibus diuina arca ex Sion
uicta Apostolicis manibus, & humeris ad Geth-
semane sacrum pradium exportatur, Angelus, ut
est consensaneum praecurrentibus, circumuersan-
tibus, sequentibus angelicis pennis adumbranti-
bus: longè (inquam) splendidiore, & venerabi-
liore facta deductione, quam propter translatio-
nem uictoris illius arca testamenti Domino, ut sa-
stra narrat eloquia, & infra eadem, quæ Da-
maecenus de Angelorum apud Virginis sepul-
chrum conuentu per triduum, ex Iuuenali nar-
rat: Nicephorus quoque eandem Iuuenalis
narrationem describit lib. 2. c. 27. & praesertim
de Angelica hymnodia toto illo triduo, donec
Deipara rediit in corpore gloriosa ad simili-
tudinem filij resurrexit.

Damasc.

Nicephor.

Cum ergo Angeli ex ijs, quæ diximus cit-

ca sepulchrum Virginis ad eod officiosi fuisse
scribantur, quales eos existimabimus erga i-
psam ad æthereum thalamum assumptam, in
quo Rex Regum ejus filius stellato sedet solio;
quique eam omnium Dominam, ac Regi-
nam constituit? & hæc de Angelorum obse-
quio erga Deiparam.

Cæterum, ut hoc caput claudamus, illud
diligenter animaduertendum est in locis initio
hujus capituli ex sacra Apocalypsi citatis discer-
men colligi inter septem Angelorum principes, *lorum* non
& reliquam Angelorum multitudinem: illi eni-
num ante thronum, hi in circuitu throni: Illi alijs, scilicet
solum ante Dei thronum, hi uero in circuitu esse infra
diuini throni, Seniorum & quatuor animalium *uores*,
esse perhibentur. Ratio est, quoniam septem *Apoc. 4.*
Angeli, sicuti cæteris Angelis dignitate præ-
stant, ut diximus, lib. 1. de his septem Angelis:
ita hominibus etiam sanctissimis non sunt in-
feriores, & ideo post Deum solum Virginem
per thronum, ante quem stant, significatam,
superiorem sibi agnoscere legantur. Quare
Suarius de primo Angelo tom. 2. in 3. par. disp.
18. sect. 4. ait uerisimile esse nullum sanctorum
hominum peruenisse, ne dum excessisse in gra-
tiae intentione superiorem Angelum, uolens Chri-
sto, & Virgine exceptis: ita Suarius. At uero re-
liqui Angeli in circuitu seniorum, & anima-
lium constituuntur, præstantissimi enim sancti
in uiginti quatuor senioribus, & Euangelistæ
in quatuor animalibus adumbrati, suis meri-
tis, plerisque Angelis antecellunt. Sed de hoc
satis, neque enim nostrum est de præstantis
meritorum inter cælestias decernere: *Spiri-
tuum siquidem ponderator est Dominus, ut ha-
betur Proverb. 16.*

VIRGINE M SANCTISSI

mam Deiparam omnium Iustorum esse Matrem,

C A P V T XXVII.

1
Apoc. 3.
Christus
uincens
promittit
confessum
in throno

O ctavum, Christus Dominus Apoc. 3.
qui uicerit confessum in throno suo
promittit: *Dabo*, inquit, *es sedere*
meum in Throno meo, sicut & ego uici, &
sedi cum Patre meo, in throno ejus: quibus uerbis
ad litteram promittitur Beatis, eos regnatos
esse cum Christo in secula seculorum, ut ha-

betur Apocal. 22. *Es futuros haeres Dei, coha-
redes autem Christi, ut dicitur Rom. 8. quod est*
cum Christo in throno ejus sedere: & hoc est,
quod Matthæi 25. unicuique beatorum dicitur:
Intra in gaudium Domini tui, quoniam eo-
dem gaudio, id est, ejusdem objecti, nimirum
Dei